

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΠΑΡΙΣΙ
Γραφείο Οικονομικών
και Εμπορικών Υποθέσεων

Σημαντικές απώλειες των Γάλλων αγροτών λόγω παγετού –
Υιοθέτηση μέτρων στήριξης από τη Γ/Κυβέρνηση

Ο παγετός, που τις τελευταίες δύο εβδομάδες κάλυψε μεγάλο μέρος της Γαλλίας, αποδεικνύεται ένας από τους χειρότερους των τελευταίων δεκαετιών, έχοντας πλήξει πολλές καλλιέργειες, αμπελώνες και οπωρώνες της χώρας. Μετά από τις ασυνήθιστα υψηλές για την εποχή θερμοκρασίες στο τέλος Μαρτίου, οι θερμοκρασίες μειώθηκαν κατακόρυφα την εβδομάδα 5-9 Απριλίου, για να φθάσουν έως και τους -9°C σε ορισμένες περιοχές. Το φαινόμενο συνεχίστηκε και την επόμενη εβδομάδα, με τις θερμοκρασίες να κυμαίνονται από 0 έως -3°C κυρίως στο βόρειο μισό και στα ανατολικά της χώρας.

Αυτές οι αλλαγές της θερμοκρασίας, αν και είναι συνηθισμένες κατά την άνοιξη, θα μπορούσαν να αποδειχθούν όλο και πιο καταστροφικές για τις καλλιέργειες. Εάν και αυτό το επεισόδιο παγετού είναι άνευ προηγουμένου στη γεωγραφική του έκταση και ένταση, δεν είναι άτυπο, σύμφωνα με τους αναλυτές της Εθνικής Μετεωρολογικής Υπηρεσίας της Γαλλίας Météo France. Στο πρόσφατο παρελθόν είχαν επίσης καταγραφεί περίοδοι έντονου παγετού στις αρχές της άνοιξης, όπως το 2013 και το 2017. Ωστόσο, αυτό που έχει αλλάξει είναι τα πρωτοφανή επεισόδια θερμότητας που προηγούνται των επεισοδίων παγετού, και τα οποία οφείλονται στην υπερθέρμανση του πλανήτη. Με ολοένα και πιο ήπιους χειμώνες, όλα τα στάδια της ανάπτυξης των φυτών επιταχύνονται και παρατηρείται ένα φαινόμενο προγενέστερης δημιουργίας φυτών. Καθώς η βλάστηση ξυπνά ολοένα και νωρίτερα, οι καθυστερημένοι παγετοί, χωρίς να είναι πιο πολυάριθμοι, εκτιμάται ότι είναι πιο επιβλαβείς για τους καλλιεργητές. Ορισμένες καλλιέργειες μπορούν να αντέξουν σοβαρούς παγετούς τον Ιανουάριο-Φεβρουάριο επειδή είναι αδρανείς ή σε ανάπαυση, αλλά υφίστανται σημαντικότερες ζημιές κατά τη διάρκεια πολύ ελαφρύτερων επεισοδίων παγετού, όταν πλέον έχουν εισέλθει στη φάση της άνθισης, που οι βλαστοί είναι πιο εύθραυστοι.

Ως αποτέλεσμα, πολλές καλλιέργειες, αμπελώνες και οπωρώνες από το βορρά έως το νότο της χώρας έχουν πληγεί πολύ σοβαρά. Πιο συγκεκριμένα, όσον αφορά στα φρούτα, εκτιμάται ότι η Γαλλία θα μπορούσε να χάσει φέτος το μισό της παραγωγής της, δηλαδή ένα έλλειμμα 1,5 δισ. ευρώ. Σχεδόν όλη η παραγωγή βερίκοκων, κερασιών, ροδάκινων και νεκταρινιών έχει καταψυχθεί στην κοιλάδα του Ροδανού (Drôme και Ardèche).

Ταυτόχρονα, υπολογίζεται ότι το 80% της σποράς τεύτλων καταστράφηκε από τον παγετό. Η επίδραση του παγετού ήταν πιο εκτεταμένη στο Centre-Val de Loire, όπου καλλιεργήθηκαν 32.000 εκτάρια τεύτλων. Με τη σπορά να έχει λάβει χώρα τον Μάρτιο, οι νεαροί βλαστοί είχαν μόλις αρχίσει να εμφανίζονται όταν έπεσε ο παγετός. Ωστόσο, σε αντίθεση με τους καλλιεργητές δέντρων, οι καλλιεργητές τεύτλων είναι αρκετά τυχεροί καθώς μπορούν να επαναλάβουν τη σπορά, καλύπτοντας έτσι τη συγκομιδή. Ωστόσο, η καθυστερημένη σπορά ενέχει τον κίνδυνο απώλειας απόδοσης της τάξης του 20%. Στην περιοχή Hauts-de-France, η ζημιά αναμένεται να είναι σημαντική, ειδικά επειδή ορισμένα οικόπεδα, ειδικότερα στο Oise, φυτεύτηκαν νωρίτερα για να προλάβουν ένα πιθανό επεισόδιο ξηρασίας, παρόμοιο με αυτό του 2020. Σύμφωνα με το Τεχνικό Ινστιτούτο Τεύτλων (ITB), με λιγότερα από 50.000 'ζωντανά' τεύτλα ανά εκτάριο, οι αγρότες δεν θα έχουν άλλη επιλογή παρά να ξανασπείρουν με νέους σπόρους που δεν θα έχουν υποστεί επεξεργασία με νεονικοτινοειδή.

Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι η εταιρεία Cristal Union εκτιμά ότι θα χρειαστεί να ξαναφυτευτούν 15.000 εκτάρια από τα 180.000 εκτάρια του ομίλου. Σε δελτίο τύπου, η εταιρεία ζάχαρης ανακοίνωσε ότι, αντιμέτωπη με αυτήν την άνευ προηγουμένου κατάσταση, θα παρέχει στους συνεργάτες της τους απαραίτητους σπόρους δωρεάν.

Εκτός από τα τεύτλα, επηρεάστηκαν και άλλες μεγάλες καλλιέργειες, αν και πιο περιορισμένα. Τέτοιες είναι το σιτάρι, το κριθάρι, το λινάρι, η ελαιοκράμβη κ.λπ., όπου η επίδραση του παγετού δεν είναι ομοιογενής, αλλά διαφέρει ανάλογα με τις εκτάσεις. Σε κάθε περίπτωση, τα αποτελέσματα δεν θα φανούν μέχρι τη συγκομιδή, καθώς σε πολλές περιπτώσεις μπορεί να έχει παγώσει ο βλαστός, χωρίς να υπάρχει ορατό σημάδι στο φυτό προς το παρόν.

Ιδιαίτερα δύσκολη είναι και η κατάσταση του αμπελοοινικού τομέα. Υπολογίζεται ότι τουλάχιστον το ένα τρίτο της γαλλικής παραγωγής κρασιού του 2021 θα χαθεί λόγω του παγετού, που αντιστοιχεί σε μείωση κατά περίπου 2 δισ. ευρώ του κύκλου εργασιών του τομέα, σύμφωνα με μια πρώτη εκτίμηση της Εθνικής Ομοσπονδίας Συνδικάτων Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων Γαλλίας (Fédération Nationale des Syndicats d'Exploitants Agricoles – FNSEA). Σύμφωνα με την Πρόεδρο της Εθνικής Επιτροπής Διεπαγγελματικών Ενώσεων Οίνων ΠΟΠ και ΠΓΕ (CNIV), κα Jean-Marie Barillère, η συγκομιδή του 2021 αναμένεται να είναι πολύ χαμηλή, καθώς ο παγετός επηρέασε το 80% του γαλλικού αμπελώνα.

Οι συνέπειες του παγετού ήταν ιδιαίτερα σοβαρές στις νοτιοανατολικές περιοχές της χώρας και την κοιλάδα του Ροδανού, όπου τουλάχιστον το 40% των εκμεταλλεύσεων 'κάηκε' από τον παγετό. Στην περιοχή του Μπορντό, ο παγετός επηρέασε ολόκληρο τον αμπελώνα και τις 65 ονομασίες του με θερμοκρασίες που μερικές φορές έπεσαν κάτω από τους -5°C. Ορισμένες περιοχές φαίνεται ότι έχουν πληγεί σοβαρότερα, ιδίως η δεξιά όχθη του Γαρούνα και ιδίως οι περιοχές Blayais και Libournais, αλλά και οι Entre-deux-Mers, Graves και νότια της Gironde. Σε μία προσπάθεια διάσωσης των αμπελώνων και μετριασμού της καταστροφής, σε ορισμένες περιοχές οι αμπελουργοί τοποθέτησαν και άναψαν κεριά (από 200 έως 500 κεριά ανά εκτάριο) ή έκαψαν δέματα από άχυρο ώστε ο καπνός να συμβάλει στη συγκράτηση της πτώσης των θερμοκρασιών. Από την πλευρά των ποικιλιών, το *Merlot*, ποικιλία που κυριαρχεί στους αμπελώνες του Μπορντό, είναι αυτή που επλήγη περισσότερο, σε αντίθεση με το *Cabernet Sauvignon* που αναμένεται να επηρεαστεί λιγότερο.

Επιπλέον, οι αμπελώνες της Βουργουνδίας επηρεάστηκαν σε διαφορετικούς βαθμούς από τον παγετό. Συγκεκριμένα, η ποικιλία *Chardonnay* αναμένεται να έχει υποστεί μεγαλύτερη ζημιά σε σχέση με την *Pinot Noir*, που δεν είχε ακόμη ξεκινήσει η έκπτυξη των οφθαλμών των αμπελιών. Ο Πρόεδρος της Διεπαγγελματικής των Οίνων Βουργουνδίας, κ. François Labet, αξιολογεί τη συνολική επίπτωση στο 50% του αμπελώνα. Από το Chablis έως το Côtes de Nuits και από το Côtes de Beaune έως το Mâconnais, οι αμπελουργοί αγωνίστηκαν για να περιορίσουν την πτώση των θερμοκρασιών και να προστατεύσουν τα αμπέλια.

Σημαντικές αναμένονται να είναι και οι απώλειες συγκομιδής για τους αμπελουργούς της περιοχής Languedoc-Roussillon, οι οποίοι κάνουν λόγο για πρωτοφανές φαινόμενο, καθώς φαίνεται να έχει επηρεάσει όλους τους αμπελώνες. Σύμφωνα με υπολογισμούς του Διεπαγγελματικού Συμβουλίου των οίνων Languedoc, μεταξύ του 20 και 75% του μεγαλύτερου γαλλικού αμπελώνα (230.000 εκτάρια) επηρεάστηκε από τον παγετό, με την κατάσταση να είναι δραματική για τις ονομασίες *flaugergues*, *saint-chinian*, *terrasses-du-larzac* και *pic-saint-loup*.

Αν και συνηθισμένη στους παγετούς στα τέλη Απριλίου, η κοιλάδα του Λίγηρα υπέστη επίσης σημαντική ζημιά, χωρίς να είναι ακόμη δυνατός ο προσδιορισμός των απωλειών. Ορισμένες ποικιλίες φαίνεται να έχουν επηρεαστεί περισσότερο, όπως το *Chardonnay*, το οποίο δεν αποτελεί τοπική ποικιλία σταφυλιών, αλλά οι οινοπαραγωγοί το προτιμούν λόγω της φήμης του, σε αντίθεση με ορισμένες ενδογενείς ποικιλίες, όπως το *Cabernet Franc* (κόκκινο), *Sauvignon* και *Chenin* (λευκό), οι οποίες εμφανίζονται λιγότερο πληγείσες. Ωστόσο, η επανάληψη των γεγονότων εξαντλεί τους περίπου

5.000 αμπελουργούς της κοιλάδας του Λίγηρα, μετά από δύο ξηρασίες το 2019 και το 2020, καθώς και ένα επεισόδιο παγετού στα τέλη Απριλίου του 2017.

Τέλος, ο παγετός έπληξε και τα αμπέλια της Καμπανίας, τα οποία, ωστόσο, είναι συνηθισμένα στα βόρεια κλίματα. Σύμφωνα με τους επαγγελματίες, η κατάσταση είναι πολύ ετερογενής στις διάφορες περιοχές, με περίπου το 20 έως 70% των οφθαλμών να έχει επηρεαστεί κατά μέσο όρο. Ο νότος του Marne φαίνεται να είναι η περιοχή που πλήττεται περισσότερο. Οι υψηλές θερμοκρασίες του Μαρτίου, στην πραγματικότητα, ευνόησαν την ταχεία ανάπτυξη των οφθαλμών, ακόμη και των πρώτων φύλλων, τα οποία 'έκαψαν' στη συνέχεια ο παγετός και το χιόνι. Ωστόσο, σε περίπτωση χαμηλών αποδόσεων, οι οινοποιοί της Καμπανίας θα μπορούν να βασιστούν στο "αποθεματικό σαμπάνιας", ένα δίχτυ ασφαλείας ενάντια στις δυσάρεστες καιρικές συνθήκες, το οποίο τους επιτρέπει να χρησιμοποιούν χυμούς από προηγούμενα χρόνια για να παράγουν οίνους.

Για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που πλήττουν τους Γάλλους αγρότες λόγω του έντονου παγετού, ο **Γ/Πρωθυπουργός κ. Jean Castex ανακοίνωσε το Σάββατο, 17 τρέχ., σειρά μέτρων** για την αποζημίωση και στήριξη τους. Κατά τη διάρκεια επίσκεψής του στις περιοχές Hérault, Aude και Pyrénées-Orientales, συνοδευόμενος από τον Γάλλο Υπουργό Γεωργίας και Τροφίμων κ. Julien Denormandie, ο Γ/ΠΘ ανακοίνωσε τη δημιουργία ενός "εξαιρετικού ταμείου αλληλεγγύης" ύψους 1 δις. ευρώ για τους πληγέντες στο τέλος μιας στρογγυλής τραπέζης με εκπροσώπους της γεωργίας και εκλεγμένους αξιωματούχους. Αυτό το ταμείο λειτουργεί συμπληρωματικά προς άλλες ενισχύσεις που καταβάλλονται και θα ενεργοποιηθεί σύμφωνα με τις πραγματικές απώλειες που υπέστησαν οι αγρότες, οι οποίες θα δηλωθούν από τους παραγωγούς τους επόμενους μήνες.

Εν αναμονή μιας τέτοιας ενίσχυσης, η οποία απαιτεί γνώση της έκτασης των γεωργικών απωλειών, χορηγείται κατ' αποκοπή προκαταβολή βάσει της απώλειας μηνιαίου κύκλου εργασιών. Αυτό το εξαιρετικό ταμείο θα είναι επίσης ανοικτό σε εταιρείες που συνδέονται με αυτούς τους τομείς, οι οποίες θα επηρεαστούν από την απουσία συγκομιδής προς συσκευασία ή μετασχηματισμό (μαρμελάδες, κομπόστες, μηλίτης, χυμοί κ.λπ.).

Τα μέτρα έκτακτης ανάγκης περιλαμβάνουν, επίσης, την αναβολή και απαλλαγή από κοινωνικές επιβαρύνσεις, την απαλλαγή από τον φόρο γης σε μη οικοδομήσιμα εδάφη (TFNB), καθώς και την κινητοποίηση υπάρχοντων μηχανισμών όσον αφορά τη μερική δραστηριότητα. Ένα κονδύλι έκτακτης ανάγκης θα διατεθεί επίσης εντός δέκα έως δεκαπέντε ημερών στις κατά τόπους Νομαρχίες για άμεση υποστήριξη των εκμεταλλεύσεων που αντιμετωπίζουν τη μεγαλύτερη δυσκολία.

Αυτά τα μέτρα έκτακτης ανάγκης θα συμπληρωθούν από εξαιρετικά μέτρα. Ήδη, από την Πέμπτη 8 Απριλίου, ο Γ/Υπουργός Γεωργίας και Τροφίμων ενεργοποίησε τη διαδικασία του καθεστώτος γεωργικών καταστροφών για τις σχετικές παραγωγές (κυρίως δένδροκομία), το οποίο προβλέπει την παροχή αποζημίωσης στους αγρότες που υπέστησαν απώλεια συγκομιδής (ποσοτική πτώση της παραγωγής) ή απώλεια κεφαλαίων (καταστροφή ή υποβάθμιση των μέσων παραγωγής) λόγω εμφάνισης ενός κλιματολογικού φαινομένου που έχει χαρακτηριστεί ως εξαιρετικό μετά από μετεωρολογική έρευνα. Η αποζημίωση για τους κτηνοτρόφους στο πλαίσιο του συστήματος γεωργικών καταστροφών θα αυξηθεί στο 40% για τις σημαντικότερες απώλειες. Για άλλους τομείς που δεν καλύπτονται επί του παρόντος από αυτό το καθεστώς, ιδίως για τους αμπελουργούς, θα δοθεί παρόμοια εξαιρετική υποστήριξη. Επιπλέον, τη Δευτέρα 12 Απριλίου, συγκλήθηκε από τον Υπουργό Γεωργίας και Τροφίμων διυπουργική μονάδα κρίσης με τη συμμετοχή εκπροσώπων της γεωργίας, τραπεζικών και ασφαλιστικών ομοσπονδιών και κρατικών υπηρεσιών, με στόχο τον άμεσο εντοπισμό των διαφόρων πιθανών συμπληρωματικών μηχανισμών υποστήριξης από όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Τέλος, ο Γ/Πρωθυπουργός υπενθύμισε την ανάγκη παροχής διαρθρωτικών απαντήσεων για την αειφόρο ενίσχυση της γεωργίας ενόψει των κλιματικών κινδύνων. Συγκεκριμένα, ζήτησε να επιταχυνθούν οι εργασίες για τη μεταρρύθμιση της ασφάλισης καλλιεργειών και ανακοίνωσε τον διπλασιασμό των κονδυλίων του Σχεδίου Ανάκαμψης που προορίζονται για την προστασία από τους κλιματικούς κινδύνους. Ο κ. Castex σημείωσε ότι τα ανωτέρω μέτρα παρέχουν μερική απάντηση στην

πολύ σοβαρή κατάσταση που έχει δημιουργηθεί και θα πρέπει να συμπληρωθούν, ιδίως στο πλαίσιο της αναθεώρησης της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής, τονίζοντας ότι “χρειαζόμαστε ισχυρή γεωργία, είναι ζήτημα κυριαρχίας, ανταγωνιστικότητας” και υποσχόμενος προς τους αγρότες ότι το κράτος θα τους βοηθήσει να εγερθούν από τη δύσκολη αυτή κατάσταση.

Από την πλευρά της, η Εθνική Ομοσπονδία Συνδικάτων Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων FNSEA χαιρέτισε τα μέτρα για την αντιμετώπιση της κατάστασης έκτακτης ανάγκης, τα οποία θα δώσουν ορατότητα στους πληγέντες αγρότες, τονίζοντας, ωστόσο, ότι οι συνολικές απώλειες για τη γεωργία θα ανέλθουν σε περισσότερα από 3 δισ. ευρώ.